

Република Србија

Агенција за спречавање корупције
11000 Београд
Царице Милице 1

Више јавно тужилаштво
11000 Београд
Савска 17а

Друго основно јавно тужилаштво
11000 Београд
Савска 17а

Предмет: могуће кршење правила о представљању јавних функционера и финансирању кампање које може бити повезано и са евентуалним извршењем кривичног дела које се гони по службеној дужности

Поштовани,

Обраћамо вам се у случају да описане чињенице нису већ биле предмет вашег поступања по службеној дужности, као и у случају да приликом досадашњег прикупљања и разматрања информација и доказа нисте имали у виду поједина питања која се детаљније излажу у наставку овог дописа.

Током изборног дана, 2. јуна 2024, објављен је већи број медијских прилога из којих се може закључити да:

- су у просторијама Спортског центра „Вождовац“ на Бањици спровођене неке активности политичког субјекта – Српске напредне странке, које су у вези са изборима за одборнике у скупштини Града Београда и градских општина. Према наводима присутних реч је о „састанку СНС“, „кол центру СНС“ или о спровођењу неких нелегалних активности (коришћење „паралелних бирачких спискова“)
- у вези са закупом ових просторија постоји неки уговор о закупу (који је показивао Реља Огњеновић из СНС), а што је посредно потврдио и директор Спортског центра, Марко Рубежановић, док је присутна правница из другог политичког субјекта, која је имала увид у уговор, оспоравала његову валидност.

Извор: <https://www.nin.rs/politika/vesti/50525/sta-se-desava-u-sc-banjica> и друге медијске објаве.

Током истог дана су објављене информације и о томе да су на бројним другим местима која нису у власништву политичког субјекта, спровођене активности Српске напредне странке.

У вези са овим активностима треба обратити пажњу на следеће:

1.

Закон о финансирању политичких активности ("Службени гласник РС", број 14 од 7. фебруара 2022.), у члану 23, ст. 4. је прописано да је политичким субјектима у току изборне кампање забрањено да користе јавне ресурсе, осим оних који су им додељени у складу са чланом 6. ст. 2. истог закона, што укључује „службене просторије, возила, вебсајтове и инвентар државних, покрајинских и локалних органа, јавних установа и јавних предузећа“. У ставу 5. истог члана је прописано да „политички субјекат може да користи за изборну кампању просторије и услуге органа и организација из члана 6. став 1. истог закона „уколико су те просторије и услуге доступне под једнаким условима свим политичким субјектима, на основу јавно доступне одлуке тих органа и организација и под условом да они могу да обезбеде коришћење просторија и услуга током изборне кампање сваком политичком субјекту који је за то правовремено исказао интересовање“.

У члану 6. истог закона је прописано следеће:

„Услуге и добра из јавних извора су услуге и добра одређене посебним прописима, које политичким субјектима дају органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и друге организације чији су они оснивачи.

Услуге и добра из става 1. овог члана обавезно се дају под једнаким условима свим политичким субјектима.

Органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и друге организације чији су они оснивачи ближе уређују давање услуга и добара из става 1. овог члана.“

У члану 42. истог закона је прописано да ће се новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казнити за прекршај политичка странка ако „9) користи средства супротно чл. 19. и 23. и члану 24. ст. 3. и 4. овог закона“, да ће се за за прекршаје из става 1. овог члана казнити се и одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара, те да ће се „средства прибављена извршењем прекршаја из става 1. тач. 2)–9) и 16) овог члана одузети.

„Спортски центар Вождовац доо“ је у привредно друштво у власништву Градске општине Вождовац са 100% удела (оснивач), а његов законски заступник је директор Марко Рубежановић.

<https://pretraga2.apr.gov.rs/EnterpriseWebSearchWeb/Details/Details?beid=11116895&rnd=EE4E86F38D0870715445A956967BEE4551EC3E31>

Из наведеног се може закључити да је у Закону прописано неколико услова да би евентуални закуп просторија политичком субјекту у изборној кампањи био правно ваљан, при чему сви услови морају бити испуњени:

1. да је Спортски центар Вождовац доо „ближе уредио давање услуга и добара“ која се дају политичким субјектима, и да је тим актом прописано да се услуге и добра дају под једнаким условима свим политичким субјектима;

2. да је овај акт (одлука) Спортског центра Вождовац доо „јавно доступна“;
3. да је Спортски центар Вождовац доо могао да обезбеди коришћење просторија и услуга током изборне кампање сваком политичком субјекту који је за то правовремено исказао интересовање;
4. да је коришћење просторија омогућено свим политичким субјектима под једнаким условима.

Увидом у претрагу „Службеног листа Града Београда“ утврдили смо да је привредно друштво „Спортски центар Вождовац доо“, основано одлуком Привременог органа Града Београда 30. априла 2024. године, и да ни једна друга одлука овог привредног друштва није објављена у Службеном листу Града Београда.

<https://www.slistbeograd.rs/pdf/2024/47-2024.pdf#view=Fit&page=1>

Увидом у веб-сајт „Спортског центра Вождовац доо“, утврдили смо да је намена СЦ представљена на следећи начин на дан 2.6.2024.:

НАМЕНА ОБЈЕКТА

Намена објекта је такмичарско и рекреативно бављење спортом, како за клубове тако и за рекреативце. У нашем објекту одржане су бројне утакмице, турнири и првенства у разним спортовима као што су теквондо, карате, мачевање, џудо, стони тенис и многи други.

<https://www.scvozdovac.rs/o-nama>

Да су у рубрици сајта „Услуге“, информације представљене на следећи начин:

„Уколико сте заинтересовани за изнајмљивање термина у нашим салама или желите да закупите простор који је у оквиру спортског центра слободно нам се јавите преко контакт форме у главном менију или нас позовите на неки од контакт телефона.“

<https://www.scvozdovac.rs/nase-usluge>

Да је у оквиру рубрике која се односи на „Велику салу“ (на објављеним снимцима се види да је она коришћена од стране политичког субјекта), наведено следеће:

„Велика сала је дворана са двостраним трибинама капацитета 2300 места. Подлога сале је паркет чија је површина 1044 м². Од опреме поседујемо: рукометне головр, football голове, одбојкашку мрежу.

КАПАЦИТЕТ

Дворана са двостраним трибинама капацитета 2300 места

ПОДЛОГА

Паркет (1044 м²)

- Рукометни голови
- Football голови
- Одбојкашка Мрежа“

<https://www.scvozdovac.rs/nase-usluge/velika-sala-sportskog-centra-vozdovac>

Да је у рубрици „контакт“ наведено следеће:

„Код нас можете изнајмити термин у великој, малој, трим сали или термин за стони тенис.

Vrh obrasca

Унесите своју имејл адресу *

Унесите своје име *

Датум / Време

Зенима ме термин у *

Велика сала

Мала сала

Стони Тенис

Трим Сала

Базен

Порука“

<https://www.scvozdovac.rs/kontaktirajte-nas>

Да на сајту не постоји рубрика у којој би били објављени било какви акти које је донело привредно друштво, ценовници услуга, нити било која друга информација која би указивала на то да се пружају услуге политичким субјектима.

Из свега наведеног се може закључити да у конкретном случају вероватно **нису постојали обавезни законски услови** на страни привредног друштва које је основала градска општина Вождовац да пружи услугу политичком субјекту – Српској напредној странци, а да у сваком случају **нису постојали обавезни законски услови** за политичког субјекта да под било каквим условима користи овај јавни ресурс, односно велику салу или друге просторије којима располаже привредно друштво „Спортски центар Вождовац доо“. Наиме, из свега наведеног разложно се може сумњати да постоји, односно да је током изборне кампање постојао акт / одлука привредног друштва „Спортски центар Вождовац доо“ који би садржао обавезне елементе из члана 6. Закона о финансирању политичких активности. Уколико је такав акт / одлука ипак постојао, он није објављен на сајту привредног друштва, нити у службеном гласилу, па се не може сматрати да је реч о јавно доступној одлуци. Могућност да заинтересована лица уз своју претходну идентификацију добију информације о условима закупа на упит (мејлом, путем телефона, путем обрасца на сајту), не чини ту одлуку / акт јавно доступном, већ евентуално доступном ограниченом кругу лица. Поред тога, необјављивање информација о могућности закупа за спровођење политичких активности доводи до кршења и других правила из члана 6, односно 23. Закона, јер без тих информација политички субјекти немају основа ни да изразе заинтересованост за коришћење јавног простора.

Услед тога је коришћење објекта у јавној својини од стране политичког субјекта било противно Закону о финансирању политичких активности и представља прекршај, за који поступак, у складу са одредбама Закона о прекршајима и других прописа, могу да покрену Агенција за спречавање корупције, месно надлежно јавно тужилаштво или оштећени (нпр. други политички субјект који је учествовао у изборној кампањи, друго лице које је било заинтересовано да користи велику салу Спортског центра на дан 2. јун 2024).

На основу доступних информација не можемо да проценимо да ли на страни службеног, односно одговорног лица у „Спортском центру Вождовац доо“ постоје и елементи кривичне одговорности, а то се може утврдити увидом у документе (нпр. уговор, комуникација која је претходила уговарању, одлука уколико постоји итд.) или узимањем исказа од лица која су у томе учествовала.

2.

У зависности од чињеница које би требало утврдити (видети тачку 1), а које нам нису познате, могла би постојати и повреда Закона о спречавању корупције, учињена од стране јавног функционера – директора привредног друштва „Спортски центар Вождовац доо“, односно одредаба члана 40, 41. и 50. ст. 2. тог закона.

3.

Током јучерашњег дана су објављене информације о томе да је исти политички субјект, Српска напредна странка, спроводила активности и на више других локација које нису у њеном власништву. То, наравно, не представља повреду Закона о финансирању политичких активности, али постоји обавеза пријављивања закупа простора на шта би требало обратити пажњу у оквиру поступка контроле извештаја о трошковима кампање, али што може бити основ и за прикупљање информација пре окончања изборне кампање у смислу Закона (проглашење коначних резултата избора).

Између осталог, у медијима смо наишли на следеће информације:

<https://n1info.rs/vesti/nova-rs-na-senjaku-sabirni-centar-sns-dovode-se-ljudi-i-prikupljaju-kapilarni-glasovi/>

<https://n1info.rs/vesti/ja-drzim-dorcol-nova-rs-navodi-da-je-miodrag-sovtic-napao-radomira-lazovica-video/>

У неким случајевима, слично као и у описаном примеру из Спортског центра „Вождовац“, требало би, и пре контроле пријављених трошкова изборне кампање, утврдити да ли је постојао валидан правни основ за закуп простора:

<https://www.ozonpress.net/politika/kol-centar-sns-otkriven-u-centru-za-socijalni-rad-u-gornjem-milanovcu/>

<https://novimagazin.rs/vesti/325215-sns-grupa-ljudi-napala-nas-kol-centar-tradicionalno-je-na-sajmu>

Поред свега наведеног, предмет контроле би требало да буде и утврђивање чињеница на основу навода из саопштења Градског одбора Српске напредне странке из Новог Сада:

„Овим путем обавештавамо све медије и све надлежне институције Републике Србије, поготово Мисију ОДИРа, да је дана 02. јуна 2024. у временском периоду

око 13 часова група лица извршила бруталан и рушилачки напад на јавну имовину Новосадског сајма и то на просторије које је легално и легитимно закупила Српска Напредна странка а на којој локацији се налази кол центар ове странке. **Овај кол центар ради и функционише традиционално на овој локацији што је опште позната ствар више година и послује потпуно у складу са свим Законским прописима Републике Србије.**

[https://novisad.sns.org.rs/novosti/saopstenja/brutalan-i-rusilacki-napad-na-javnu-
imovinu-od-strane-opozicije](https://novisad.sns.org.rs/novosti/saopstenja/brutalan-i-rusilacki-napad-na-javnu-imovinu-od-strane-opozicije)

Навод према којем се просторије новосадског сајма користе „традиционално“ за рад кол-центра СНС се једино логично може тумачити тако да ова политичка странка наведене просторије закупљује **током сваке изборне кампање** и да их **користи управо за ову врсту политичких активности (рад кол-центра)**. Међутим, у извештајима о трошковима кампање за избор народних посланика, као и за избор посланика у скупштину АПВ из децембра 2023, нисмо уочили да се наводи овај пружалац услуга (Новосадски сајам), нити да се уопште наводи трошак закупа просторија или трошак рада (било ког) кол-центра. Слично томе, ни у извештајима о трошковима кампање за парламентарне и председничке изборе из 2022. не наводе се трошкови закупа просторија, нити трошак рада (било ког) кол-центра. У извештају за парламентарне изборе наводи се „Новосадски сајам“ као пружалац услуге за „конвенцију“ која је одржана 20.3.2022. Раније извештаје нисмо прегледали, а у сваком случају, Агенција за спречавање корупције располаже и додатним информацијама и документима који се односе на финансирање ранијих изборних кампања.

Будући да евентуално намерно изостављање информација о трошковима кампање и са њим повезаних извора финансирања може представљати и радњу извршења (неименованог) кривичног дела из члана 40. Закона о финансирању политичких активности, а у сваком случају кршење обавеза политичког субјекта из тог закона, потребно је утврдити, прибављањем документације од „Новосадског сајма“ и политичког субјекта, а по потреби и трећих лица, на којим ранијим изборима су ове просторије биле коришћене за рад кол-центра СНС, да ли је овај трошак био наведен у извештајима о трошковима кампање и да ли је наведен на начин који је прописан Законом о финансирању политичких активности и релевантним подзаконским актом.

Тим за праћење изборне кампање/Election Campaign Monitoring Team

Транспарентност Србија/ Transparency Serbia

Palmoćeva 31 / Палмотићева 31

tel: (+381 11) 303 38 27

Beograd, Serbia / Београд, Србија

ts@transparentnost.org.rs

www.transparentnost.org.rs